

necat, appositum: sternutamenta mouet, ac
 moues interficit, cum melle & polenta suba-
 ctum: quin & carnes colliquat & absumit, si
 coquatur vna. Datur & ieiunis per se, item-
 que cum sesamo & prissana aut alicâ cre-
 more, aut cum aqua mulla, aut pulte, aut
 lente aliâve forbitione. Sed & cogitur cum
 pane, atque ita inassatur. Apparatus verò in-
 superque victus ratio vtentibus accommo-
 data diligenter ab iis tradita est, qui ex pro-
 fesso de ipsius dosi scriptitarunt. Sed maxi-
 mè Philonidæ Siculo Ennæo assentimur.
 Longum enim foret, in hac quam præcipuè
 instituimus materiae Medicæ tractatione,
 victus rationem ad medendum necessariam
 simul & semel exponere. Sunt tamen non-
 nulli qui dent ipsum cum larga forbitione,
 aut copioso cremore: vel etiam exhibito
 parciore cibo post illicò veratrum offerant:
 ac iis præsertim quibus strangulationis sus-
 spicio imminet, aut corporis imbecillitas a-
 det. Illo enim modo sumentibus purgatio
 periculo vacat, quòd non intempestiuè in-
 stitue citius medicamentum corporibus ac-
 cedat. Caterùm & sedi subditæ ex eo balani,
 cum aceto vomitiones concitant.

De Helleboro seu Veratro nigro.

CAP. CLI.

Helleborum seu veratrum nigrum aliq̄

Melampodium, alij ectomon, alij polyrrhizon vocant. Melampodion verò appellatur, quoniam caprarū pastor nomine Melampus furētes Præti filias eo primus purgasse & sanasse creditur. Folia eiviridia, platani similia, sed minora, folijs spodylij proxima, pluribus diuisuris scissa, nigriora & subaspera: caulis breuis: flores candidi, purpurascens, figura racemosi: semen intus caici, quod & Anticyræi sesamoides vocant, & in purgationes adhibent. Radices subsunt tenues, nigrae, velut è capitulo quodam cepæ simili dependentes, quarum etiam vsus est. In asperis, editioribus sitientibusque locis nascitur. Optimum quod ex locis eiusmodi petitur, quale quod ex Anticyra: nigrum enim inibi probatissimum gignitur. Eligi debet carnosum, plenum, cui tenuis medulla sit, acere denique gustu feruensque. Huiusmodi est quod in Helicone, Parnasso & Ætolia nascitur: attamen Heliconium præcellit. Veratrum nigrum purgat per inferna, trahitque pituitam & bilem, datum per se, aut cum scammonia & sale, drachma vna seu obolis tribus. Decoquitur & cum lente, ac iusculis quæ purgationis causa sumptitantur. Prodest verò in comitialibus articulariisque morbis, itémque melancholicis, insanientibus & paralyticis. Subditum, menses trahit

&c

& partus necat: fistulas inditum ac tertia die exemptum purgat. Similiter in auditu difficili immittitur in aurem, ibique ad biduum triduūve finitur. Scabiem quoque sanat, cum thure aut cera & pice ac cedrino oleo perunctum. Vitiligini verò, impetigini ac lepris ex aceto impositum per se medetur. Dentium dolorem coctum cum aceto colutione mitigat. Septicis etiamnum medicamentis admiscetur. **Quin** & hydropicorum ventri cum farina hordeacea & vino vitiliter imponitur. Porro autem confitum proximè vitium radices, vino inde expresso vim purgandi conciliat. Sed & co domos aspergunt, purgandi expiandisque vim illi tribuentes. *Quamobrem* & qui ipsum effodiunt, stantes Apollinem & Æsculapium precantur, obseruântque aquilæ volatus: eam enim alitem tradunt non citra periculum aduolare, atque etiam ei mortem inferre, quem veratrum effodientem conspexerit. Celeriter quoque effodiatur oportet, quoniam halitu auræve sua caput aggrauat: quapropter ad id præcauendum, effolluri alia præsumunt, vinumque subinde sorbent: ita siquidem ab afflatu securiores noxæque minùs opportuni redduntur. Cæterùm veratrum hoc, candidi modo, etiam emedulatur.

De Sesamoide magno. CAP. CLII.

SESAMOIDES magnum in Anticyra ellebōrum vocant, quoniam in purgationibus candido veratro misceatur. Similis est herba senecioni aut rutæ: foliis longis, flore candido, radice gracili, inefficaci: semine sesamæ, gustu amaro. Granum id per superna pituitam ac bilem purgat, si tritum quantum tribus digitis capitur cum albi veratri fefquiobolo ex aqua mulsa detur.

De Sesamoide paruo. CAP. CLIII.

Sesamoidi paruo cauliculi sunt dodrantales: folia coronopi, ac hirsutiora minoraque: in summis cauliculis capitula flosculorum penè purpureorum, quorum medium albicat: semen in illis sesamæ, amarum, fulvum: radix tenuis. Semen potum diarridiao acetabulo in aqua mulsa, bilem ac pituitam per inferna purgat. Ex aqua verò impostum, tubercula & œdemata discutit. Nascitur in alperis.

De Cucumere syluestri. CAP. CLIIII.

CUCUMIS agrestis à satiuo fructu solo distat, quem longè minorem parit, oblongis glandibus similem: folia sarmentaque satiuu refert: radix est candida, magna. Nascitur in ruderibus & sabuletis, frutice in rotum amaro. Instillatus foliorum succus, aurium doloribus confert. Radix autem illita

illita cum polenta, vetus quoduis cedema discutit: imposita cum resina terebinthina, tubercula rumpit: cocta ex aceto illitaque, podagras discutit: sed & eius decoctum ischiadicis infunditur, & in dentium dolore colluitur. Eadem arida tritaque, vitiligines, lepras & impetigines absterget: cicatrices nigras emendat, & maculas faciei repurgat. Quin & radiceis succus sesquiboli pondere cum minimùm, itemque cortex acetabuli quarta parte, bilem ac pituitam purgant, maximèque in hydropicis, idque citra ullam stomachi iniuriam. Radicis selibra in vini præsertim Libyci sextariis duobus conteritur: danturque ex eo ieiunis terni cyathi tertio quoque die, dum tumor plurimùm subsederit.

De Elaterio. CAP. CLV.

È fructu cucumerum [agrestium] medicamentum fit, quod Elaterium vocatur, ad hunc modum. Cucumeres eligito, qui simulatque tanguntur quasi resiliendo succum intra se contentum eiaculentur: eosque deceptos nocte vna seruato. Postero die imposito supra craterem rariore cribro, insuperque resupinato ita cultello vt aciem sursum versus habeat, prehensos vtraque manu cucumeres singulatim diuidito, humorè que in vas subiectum per cribrum exprimito:

simulq; carnosam cucumerum partem quæ
cribro hæsit, quod & ipsa transmittatur, eli-
dito. Expressum succum in vicinam peluim
transfundito. Aceruata autem super cribro
seginum frustula vbi aqua dulci perfuderis,
itidémque expresseris, tandem ablicito.
Exceptum verò pelui succum agitato ac
permisceto: móxque opertum linteo Soli
exponito. Ac vbi coierit, supernatantem a-
quam omnem, cum eo quod in summo ceu
spuma concretum est, effundito: illudque i-
dentidem facito, dum aqua superstabit.
Hanc [si qua reliqua fuerit] posteaquàm
guttatim diligentérque excluderis, sedimen-
tum ipsum mortario inditum conterito, &
in pastillos cogito. Sunt qui ad coercendam
hauriendamque protinùs humoris abun-
dantiam cribratos cineres humi sternunt,
ac in eorum medio excavata foueola tripli-
catum linteolum obtendunt, cui elaterium
cum humiditate sua infundunt, illaque [hoc
artificio] exhausta, tandem resiccatum i-
psum in pila, vti dictum est, conterunt. Alij
pro dulci aqua marinam affundentes, ita e-
luunt. Alij in postrema lotura mulsam af-
fundunt. Elaterium porrò optimum creditur,
quod cum candore modicè humectum
est, minimè ponderosum, læue, gustu ama-
rissimum, quòdque lucernæ admotum, facile
accen-

accenditur. At quod porraceum est, scabrum
 & ad aspectum turbidum ac erui cinerisque
 plenum, graue & vitiosum est. Nec desunt
 qui cucumeris succo amyllum immisceant,
 ut candorem & leuitatem cimentantur. A
 bimatu ad decennium purgationibus ac-
 commodatum est. Integra dosis eius est, o-
 bolus: minima, semiobolus: pueris, ærcola
 duo: nam copiosius haustum, periculum ad-
 fert. Bilem ac pituitam per inferna pariter
 & superna trahit. Atque qui agrè spirant, eo
 medicamento genere feliciter vtiliterque
 purgantur. Quòd si in animo est per aluum
 purgare, adiecto salis duplo & sinapis tantil-
 lo, quantum scilicet ad colorandum satis
 sit, ex aqua catapotia erui magnitudine for-
 mato: quæ posteaquam exhibueris, aquæ te-
 pidæ cyathum vnum exorbendum dato. Si
 vomitum concitare volueris, elaterium a-
 qua diluito, intinctaque penna subiectas
 linguæ partes quàm penitissimè oblinito.
 At si æger ad vomitum difficilis fuerit, vel
 oleo, vel irino vnguento diluito somnum
 interim inhibeto. Porrò his qui effusè ac
 præter modum purgantur, vinum oleo mi-
 stum frequenter propinari oportet. Etenim
 superuenientibus vomitionibus restituun-
 tur. Quibus verò crebriores vomitus sisti
 par est, aqua frigida, polenta, posca, poma &
 in iuuuq
 Hh. j.

quæcunque stomachū densando roborant
offrenda sunt. Menles quoque eiet, partū-
que necat elaterium in pello subditum. Cum
lacte verò naribus infusum, & regium mor-
bum depellit, & diuturnos capitis dolores
summouet. In anginis autem efficaciter illi-
nitur ex oleo veteri, melle, aut felle taurino.
[Satiui cucumeris radix contrita & drach-
ma pondere in hydromelite pota, vomitus
mouet. Quod si cui à cœna placidè ac citra
molestiam vomere libuerit, oboli duo satis
fuerint.]

De Staphide agria, sine herba pediculari.

CAP. CLVI.

STAPHIS agria folia quidem habet la-
beulca modo diuisa, & cauliculos rectos,
molles, nigrosque: florem verò fert glalti,
semen in folliculis viridibus ceu ciceris,
triangulum, scabrum, ex nigro subfulue-
scens, intus album, gustu acre. Huius grana
decem aut quindecim si trita in aqua mulla
dentur, crassos humores vomitu purgabunt:
sed qui hauserint, deambulare debent. Vis-
dendum nihilominus vt iis frequenter aqua
mulla potui detur: alioqui in strangulatio-
nis periculum deducuntur, faucesque adu-
runtur. Herba autem ipsa trita per se, vel ad-
mixta sandaracha ex oleo illita, phthiriasi
prodest: itémq; pruritu & psoris: plurimam
pituitam

pituitam commandata trahit: & in aceto decocta, dentium doloribus ore colluto subuenit, gingivarumque fluxiones, quas Græci rheumatismos vocant, reprimat, & feruida oris vlcuscula cum melle sanat. Denique malagmatis etiam vrendi, vbi præcitis immiscetur.

De Thapsia.

CAP. CLVII.

THAPSIA ex eo nomen accepit, quod in Thapio eiusdem nominis insula primum inuenta fuerit. Tota vero natura ferula similis est, at tamen graciliore caule, & foliis fœniculo proximis, umbellis in singulorum surculorum cacumine anethi similibus: flore in us luteo: semine quadantenus lato, quale ferula, sed aliquantò minore: radice intus candida, foris nigra, magna, crasso vestita cortice, eademque acri, cuius liquor excipitur in hunc modum: Effossa in ambitu serobe inciditur radicis cortex: aut incauatur ipsa radix, ita tamen vt excavatio sensim a latiore orbe in acutum desinat: mox cooperitur, quò purior liquor confluat: postero autem die congestum eum tolli par est. Eliciendi quoque succi ratio hæc est: Radix contunditur, ac succus per quallum instrumento ad id comparato exprimitur, qui quidem sicili crasso inditus, in sole cogitur siccaturque. Sit & qui foliis

Ih. ij.

simul cum radice tussis succum exprimant, sed inualidior is est. Hoc vero indicia discernitur qui è sola radice manauit, quod viroso magis est odore, humidusque permanet: at è foliis extractus, exiccatur ac teredinum iniuriam sentit. Porro qui liquorem colligit, minimè obuersum vento stare oportet: ac potius tempestatem deligere à ventis silentem, quàm nulla aspiret aura. Aërio qui propter halitus acrimoniam vehementer intumescit facies, nudasque corporis partes pustulæ inuadunt. Iccirco etiam non nisi c. ato quopiam astringente liquido prius inunctis nudis partibus, eò accedendum. Purgandi vim habent cortex radicis & succus, itémque liquor, si in aqua mulsa bibantur: supernè enim æquè ac infernè bilem extrahunt. Radicis modus, quaterni oboli cum ternis seminis anethi drachmis: expressi verò succi, terni oboli: at liquoris, obolus vnus: copiosior dosis salutem in discrimen adducit. Conuenit autem huiusmodi purgatio suspiriosis, & in diuturnis laterum doloribus, atque difficilibus excretionibus: his verò qui agrè vomunt in cibariis opsoniue datur. Tam radix quàm liquor omnium maxime quæ pares cum eis vires sortita sunt, metasyncritica vi pollent, sive quid ex alio euocare, siue summæ cutis

meat. is

meatus relaxando corporis habitum mutari expedit. Quamobrem succus perunctione, aut radix recens affrictu, alopecias explet. Radix succulve cum aquis thuris ac cera portionibus, sugillat aliuentiaque emendat: sed non plus binis horis dimittatur, ac locus deinde aqua maris calida foueatur. Tollit & maculas a Solis ardore contractas, illitus ex melle succus, ac lepras remouet: id & tubercula rumpit, cum sulphure perunctus. In diuturnis quoque lateris, pulmonis, pedum, articulorumque vitis utiliter illinitur. Ceterum valet & ad integendam colic glandem, si modò alia ex causa quam circuncisione nudata fuerit. Tumorem enim excitat, qui & foribus & pinguibus adhibitis emollitus, præputij iacturam refarcit.

De Spartio. CAP. CLVIII.

SPARTIVM frutex est longas proferens virgas, sine foliis, firmas, fractu contumaces, quæ in alligandis vitibus vinculi vsum præstant: siliquas ceu phaseli, in quibus extilia semina, lenticula similia, florem leucij, duteum. Huius semina & flores, purgant per superna vehementer helleboto modo & citra periculum, si quinis obolis ex aqua multa bibantur. Semen vero deiectionem quoque mouet. Quia & ramuli in aqua macerati, mox tusi, succum dant ischiadicis &

Fl. ij.

angina laborantibus vitalem, si cyathi vnus
modum ieiunii biberint. Quidam eoldem il-
los ramulos muria aut aqua marina macera-
re malunt, extractumque succum clystere
infundunt ischiadicis. Extrahit verò cruen-
ta, quæque ramenta strigentave repræ-
sentant.

De Silybo. CAP. CLIX.

SILYBUM spina est lata, foliis chama-
leonti albō similis: quæ adhuc nouella,
cum oleo & sale cocta, citur. Stillans & radice
liquor drachmæ pondere potus ex aqua
mulla, vomitiones ciet.

De Glande vnguentaria. CAP. CLX.

GLANS vnguentaria fructus est arboris
myricæ similis, magnitudine adellane
nucis: cuius nucleus amygdalarum amara-
rum more rufus pressusque liquorem red-
dit, quo in pretiosa vnguentis pro oleo v-
tuntur. Nasitur in Æthiopia, Ægypto, Ara-
bia & Petra oppido secus Iudeam. Præfertur
recons, plena, candida, quæque facile cortice
spoliatur. Ea trita & ex posca drachmæ pon-
dere pota, henenrabsumit. Quin & eidem
vinceti cum lolij farina, itemque podagricis
cum aqua mulla imponitur. Cum aceto co-
cta, pleuram & lepram exterit: cum nigro, vi-
tiliginēs & cicatrices nigras emendat: &
cum lotio, lentiginēs & varos, maculas à

Solis

Solis ardore contractas & papulas in facie tollit. Vomitiones autem mouet aluūmque soluit, cum hydromelite: sed valde stomacho aduersatur. Oleum quod ea exprimitur, aluum potu subducit: at cortex eius, magis astringit. Ceterum quod ex caetula expressaque reliquum est, quasi recrementum seu magma, sine gmatibus immiscetur, quæ ad scabritias & pruriginas accommodantur.

De Narcisso, dicitur CAR. CLXI.

NARCISSYM sunt qui, haud secus ac lilium, liliū appellarint. Foliis quidem porrum refert, at tenuia ea sunt, minoraque multò & angustiora: caulis inanis ac sine foliis supra doctantem attollitur: flos in ipsius cacumine albus, intus croceus, & in quibusdam purpureus: radix intus candida, & rotunda, bulboia: semen velut in membrana seu pellicula, nigrum & oblongum. Probabilissimus nascitur in montosis, odore suauis: reliqui porrum imitantur, & herbaceum quandam odorem respiciunt. Radix cocta seu edatur, seu etiam bibatur, vomitoria est: ambustus igni prodest, cum melle trita: praecisos neruos imposta glutinat: luxatis malcolis diuturnisque articulorum doloribus trita ex melle illitaque subuenit. Vitia cutis à sole contracta, itemque vitiliginem cum vrtice semine & aceto emaculat: cum eruo

Hh. iij.